

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 12 januari 2012

MEDITATIE

Het evangelie van Jezus Christus

Met de woorden: 'hier begint de heilsboodschap aangaande Jezus Christus', opent Markus zijn beschrijving van de woorden en daden van Jezus Christus. En dan volgt geen geslachtslijst, geen geschiedenis van de geboorte en jeugdijaren van Jezus, maar een opsommingen van gebeurtenissen, van woorden en gelijkenissen door Jezus gesproken.

Eigenlijk valt Markus met de evangelieboodschap met de deur in huis. Direct moet het grote nieuws gebracht: Jezus is de Christus, de Zoon van God! Hij is de Messias, de beloofde Zaligmaker! Markus is er vol van. Vanaf het begin zit 'de vaart' er in. Van het ene onderwerp haast hij zich naar het andere. Kenmerkend is het woordje 'terstond', dat niet minder dan tweeënveertig keer door Markus wordt gebruikt.

Het is geen verhaal wat Markus vertelt. Het wil 'evangelie' zijn. Met deze aanhef zegt de schrijver dat hij wil laten zien hoe het evangelie, dat in zijn dagen al bredere bekendheid in de Griekse en Romeinse wereld had gekregen, begonnen is. De nadruk valt

Het begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS, de Zoon van God

Markus 1: 1

op 'het' evangelie.

Er is geen ander evangelie dan de boodschap van genade en zaligheid door de gekruisigde en opgestane Christus. Dit goede nieuws van heil en zaligheid door Jezus Christus schrijft Markus.

Het is het evangelie van 'Jezus Christus'. Zijn werk en persoon zijn bepalend voor de inhoud ervan. Ook noemt hij 'het begin' van dit evangelie. Hij wil ons laten zien hoe het is begonnen en waar het is begonnen. Het is begonnen met de prediking en arbeid van Jezus van Nazareth in Galilea. Verder strekte Zijn bediening zich uit tot aan Jeruzalem. Daar is Hij gekruisigd, gestorven, begraven en ten derden dage uit de doden opgestaan. Zo is het begonnen! En het is niet bij dit begin gebleven. In de tijd van Markus heeft het evangelie Rome reeds bereikt. Overal waar de boodschap van het evangelie klinkt, tot

aan de einden van de aarde, bouwt God Zijn Kerk. Hoeveel tegenspraak het evangelie ook ontmoet, het werk van Jezus Christus blijft niet zonder vrucht. In de handen van de Heilige Geest is het evangelie het middel tot bekering van zondaren. Daar gaat de Heere mee door totdat dit evangelie in de gehele wereld gepredikt zal zijn tot een getuigenis alle volken... en dan zal het einde komen. Op die dag zal het eind gezien worden van het begin waar Markus hier van schrijft. Een schare van geredde zondaren die niemand tellen kan. Het vindt zijn begin, inhoud en ontstaan in een Persoon, namelijk in Jezus Christus, de Zoon van God.

Markus laat in dit tweede evangelie horen dat Jezus de Christus, de Zoon van God is. In Zijn woorden en in Zijn werken komt openbaar dat Hij de Gezalfde en de Eniggeborene van de Vader is. Het gaat niet om een biografie of een levensbeschrijving. Nee, de schrijver wil onderstrepen hoe God in deze wereld een nieuw begin heeft gemaakt in het zenden van Zijn Zoon. Hij verklaart ook de gang die het evangelie door de wereld maakt. Het Woord zal zijn loop hebben. Hij verzint het niet allemaal zelf maar diept het op uit het leven van Jezus. De Heilige Geest doet hem schrijven ... want al de Schrift is van God ingegeven!

Markus ziet vanuit het begin op de voortgang. Hoeveel ongelooft en duisternis er ook in de wereld is, het evangelie behaalt de overwinning omdat het begin uit God is! Het slot van het Markus evangelie maakt dan als het ware de cirkel rond: 'En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede en bevestigde het Woord door tekenen, die daarop volgden'.

Kennen wij de kracht en de rijkdom van het evangelie van Jezus Christus? Hoe hard en onbekeerlijk de mens van nature ook is, maar het evangelie wint het. 'Het is een kracht Gods tot zaligheid'. Het werpt de grootste tegenstander tegen de vlakke. Het maakt van een opstandeling een

Inhoud

90e jaargang

Nr. 15

- 1 Het evangelie van Jezus Christus
- 2 Uit de school: vragen
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 4 (2)
- 4 In goede orde: emerituskas en collectedoelen
- 5 Even maar...
- 6 Gemeenten overzee: een overblijfsel gelaten (1)
- 7 Zingt psalmen tot des HEEREN lof
- 8 Boekennieuws
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

volgeling. Van een leeuw een lam. De kracht van God breekt door de zelfhandhaving van een mens heen. Niet om te verdoemen maar om te behouden. Dat is de kracht van het evangelie. Het is kracht van God tot zaligheid!

Markus noemt hetgeen hij schrijft 'goed nieuws'. Zo gaat een overtuigde zondaar naar het evangelie luisteren. Dan is het alsof er anders wordt gepreikt, alsof we een andere Bijbel in handen hebben. Wat brengt het evangelie een goed bericht aan een mens die het leven in eigen hand niet meer houden kan. Die zichzelf verdoemelijk leerde kennen voor God en buigend ging belijden: 'zo gij in 't recht wilt treden, o Heer' en gadeslaan mijn ongerechtigheden, ach, wie zal dan bestaan?'

Het evangelie brengt aan dezulken

de boodschap: 'maar neen, daar is vergeving altijd bij U geweest'. Hier hoort de zondaar het hemels geklank. De boodschap van het evangelie brengt heil en vrede aan het schuldverslagen hart. Kent u, ken jij dat evangeliegeheim? Is het evangelie van Jezus Christus, de Zoon van God, het houvast van ons leven geworden omdat het ons leerde dat er ontkoming is in het gericht? Het legt de gloed van de hemel in het hart. Het geeft smaak en geur aan ons leven. Het evangelie geeft het geloof een gezicht op de liefdearmen van God. Het geeft een blik in de kribbe op Hem van Wie het geloof zegt: 'Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods'.

Moerkapelle,

ds. W. Harinck

Daar zou genoeg over te zeggen zijn. Eén aspect neem ik er nog uit. Er zal meer getoetst moeten worden bij de hoofdvakken rekenen en taal. Ook in het voortgezet onderwijs. We zien dat de minister het bevragen van leerlingen zeker van belang acht. Toetsen, het stellen van vragen, het bestaat al zo lang als het onderwijs zelf...

Geloofsvraag

In Lukas 8 lezen we de geschiedenis van de discipelen op het meer van Galiléa. De Heere Jezus is ook aan boord van het scheepje. Wat kan het rustig zijn op het meer. Eén rimpelloos gladde waterspiegel. Mooi in de zon, met op de achtergrond de bergen. Maar dan ontstaat een geweldige storm, met krachtige draaiwinden. Heel verraderlijk. Levensbedreigend. En Jezus slaapt. We kennen de geschiedenis. Hij stilt de storm. Want 'Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde'. Maar dan Zijn vraag. Die vraag aan Zijn discipelen: 'Waar is uw geloof?' (Luk. 8:25) We lezen geen antwoord. Ze zijn beschaamd, bevreesd en verwonderd. Hebben zij dan geen geloof? Jazeker, denk alleen maar aan Petrus. Heeft hij niet gezegd: 'Gij zijt de Christus?' Een geloofsgetuigenis.

In ons onderwijs van 2012 gaat het om belangrijke zaken. Ik lees daarover in de kleine brochure, de "Richtinggever", het meerjarenplan van onze school. 'Leerlingen op grond van de Bijbel en de drie Formulieren van Enigheid wijzen op de noodzaak van wedergeboorte en bekering en van een leven overeenkomstig het grote gebod. Werken aan onderwijs, vorming en toerusting van leerlingen op een wijze die goed is, voor nu en later'. Voor de toekomst... Wat is het dan van het allergrootste belang, niet alleen bij het godsdienstonderwijs, dat de zegen van de Heere verkregen wordt. En dat leerlingen het waarzalgigmakend geloof mogen ontvangen. Net als Petrus. Dan kan, dan mag de Heere Zijn vraag stellen.

Hulpvraag

Het kan ook heel anders gaan. Zoals in Markus 9 met de man wiens zoon een stomme, onreine geest heeft. Wat zich allemaal heeft afgespeeld in dat gezin? We lezen hoe de satan deze jongen op allerlei manieren heeft gepijnigd. Wat een opgave voor die vader. Nu hoopt hij op genezing. De teleurstelling is echter groot. De discipelen kunnen het niet. Ongeloof... Dan de Meester Zelf maar vragen. Hij

UIT DE SCHOOL

Vragen

In het onderwijs worden veel vragen gesteld. Allerlei soort vragen. Mondelinge vragen, repetitievragen, examenvragen... Om leerlingen te motiveren en te activeren moet je vragen stellen. Je zet leerlingen aan het denken. Ook kom je er op die manier achter wat leerlingen weten. Aan de antwoorden kun je afmeten in hoeverre het onderwijs 'landt'. Je meet als leerkracht het onderwijsresultaat af aan de antwoorden die leerlingen geven. Onderwijs, zonder het stellen van vragen, is ondenkbaar.

De minister van onderwijs

In de nationale onderwijskrant van begin oktober 2011 staat een interview met minister Van Bijsterveldt. De titel luidt: "Onderwijs moet ambitieuzer worden." De bewindsvrouw legt veel nadruk op presteren, betere opbrengsten, hogere kwaliteit, geen zesjescultuur maar extra talentontwikkeling. Nederland zakt te ver af op de wereldranglijst van kennis-economie. Ondanks de bezuinigingen moeten er betere prestaties worden geleverd. En dat kan, zo zegt mw. Van Bijsterveldt, want we werken in het onderwijs met zeer gemotiveer-

Om leerlingen te motiveren en te activeren moet je vragen stellen.

de mensen. "Het is belangrijk dat er op school een ambitieus leerklimaat heerst waar leraren hoge verwachtingen hebben van leerlingen. Waar leerlingen, leraren en schoolleiders het beste halen uit zichzelf. Om mee te kunnen doen in de samenleving is het nodig dat elke jongere het beste onderwijs krijgt. Niet je afkomst telt, maar je toekomst."

Ik laat nu de doelstellingen, die onze minister voor ogen staan, rusten.

heeft toch alle macht? En Jezus zeide tot hem: 'Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene die gelooft' (Mark. 9:23). En wat antwoordt deze vader? Hij roept het wenend uit: 'Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp'. Wat wankelt de man op het geloofspad. Maar hij wandelt wel op de smalle weg. Wat een genade! Ik moet denken aan onze zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid. De hulp van een ander inroepen doen we niet zo snel. Pas als het absoluut niet meer gaat, geven we het op. Een voorbeeld, nu het weer winter is. Mijn auto staat in de sneeuwberm buiten het dorp geparkeerd. Terwijl we in de boerderij op visite gaan. Eigenlijk *net* te ver in de berm en *net* te dicht bij de sloot. We zien vanavond wel, ik kom er altijd uit. Maar wat valt dat tegen. Slippen, de banden tollend rond. De wagen glijdt weg, steeds verder, dit gaat zo niet. Wacht, de matjes voor de voorbanden leggen. Weer proberen. Draaien, wegzakken en verzakken. Het lukt me nooit. Dan toch maar hulp inroepen? Uiteindelijk. De kennis haalt zijn tractor en zet mijn auto op de weg. Nee, we blijven het zolang mogelijk zelf proberen. In onmacht, onwaarde en onhoudbaarheid roept de vader van die jongen tenslotte uit: 'Kom mijn ongelovigheid te hulp'. Eigenlijk gelukkig, als we het zelf niet meer weten en kunnen.

Geloofsantwoord

We gaan *nog één keer* aan boord. Niet op het meer van Galiléa, maar op de Adriatische zee, dicht bij Kreta. Met Paulus, die op weg is naar Rome (Hand. 27). Een ontzaglijk onweer barst los. Er is geen hoop meer op behoud. Maar juist dan gaat Paulus getuigen. Een geschonken geloofsgetuigenis. Temidden van al die onbekende mannen. Je zou zeggen in zulke omstandigheden, met zoveel heidense mannen... Dan kun je toch maar beter zwijgen? Maar de mond van de apostel kan niet zwijgen.

De nood is groot, ook op dit schip. Ze eten niet meer en slingeren op de golven. Veel spullen zijn inmiddels al over boord gegooid. En dán lezen we Paulus' getuigenis: Mensen, niemand zal verdrinken. De Heere heeft het me beloofd, *want ik geloof God dat het alsoo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is* (vers 25). Paulus geeft hier, midden in de levensstorm, het antwoord op de vraag die de discipelen op het Meer van Galiléa kregen. 'Ik geloof God'. Het is als het ware de echo op Jezus' vraag, die ver uitstijgt boven

2

Psalm 4

'Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht uws aanschijns, o HEERE!'

Psalm 4:7

De dichter wijst ons op een vraag, die door velen wordt gesteld. David wordt vervolgd door zijn eigen zoon Absalom. Hij verblijft in het overjordaanse, in Mahanaïm. Dit alles overkomt hem vanwege zijn eigen zonde. Een aantal vrienden is hem getrouw gebleven. Dagelijks hoort hij om zich heen de vraag: 'Wie zal ons het goede doen zien'. Deze vraag wordt nog vaak gehoord. Ten diepste ligt er vrees in deze vraag opgesloten. Van wie moet het komen? We hebben immers niets in onze eigen hand.

Wat verstaan wij onder het goede? Voor velen bestaat het goede in de vervulling van de zondige begeerten. Dit wordt voor Gods kinderen echter het kwade. Voor anderen bestaat het goede in gezondheid, rijkdom, voorspoed, een lang leven, enzovoort. David ziet in het volgende vers dat mensen zich verheugen over 'koorn en most'. Toch is dat alles maar heel betrekkelijk. Dit goede kan komen uit Gods rechterhand of Gods linkerhand. Bovendien is dat goede slechts tijdelijk. Het kan zelfs gepaard gaan met veel smart.

Voor David bestaat het goede in het geestelijk goede. Dat goede sluit het tijdelijk goede niet uit. Helaas is dat niet een vraag van velen. Het geestelijk goede ligt zeker niet in onze hand.

'Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!' Dit gebed herinnert aan de priesterlijke zegen: 'De HEERE zegene u en behoede u; De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede' (Num. 6:24). Het echte goede kan slechts komen van de enige Hogepriester.

Wat is het verheffen van Gods aangezicht? De kanttekenaar schrijft: 'Dat is: hebbe geduriglijk de ogen Zijner genadige voorzienigheid over u, om uw ingang en uitgang te bewaren, tot uw best, hetwelk God niet doet als Hij gezegd wordt Zijn aangezicht te verbergen of af te keren'. David kon het niet verdragen als de HEERE Zich verborgen hield. Van nature is Gods aangezicht voor ons wel verborgen. Is dat uw zwaarste last al geworden?

Het licht van Gods aangezicht geeft meer vreugde dan de hele wereld geven kan. In Psalm 97 vinden we wie daarin delen mogen: 'Gods vriendelijk aangezicht, heeft vrolijkheid en licht, voor al d' oprechte harten, ten troost verspreid in smarten'.

Nunspeet, ds. A. Schot

het gebruik van de wateren der zee. Wat heeft hij een Godsvertrouwen. En Paulus' geloof is niet beschaamd geworden. Hij weet rotsvast dat zijn God achter hem staat en zal helpen. Mw. Van Bijsterveldt zei: *'Niet je afkomst telt, maar je toekomst'*. En dat is waar. Ik lees in de "Richtingwijzer" nog één vraag. 'Wat zal de toekomst brengen?' Met als antwoord: 'Ons vertrouwen dient uiteindelijk niet op dit document te rusten, maar op het

feit dat de Heere regeert. We staan met onze leerlingen in deze wereld, we rusten ze toe voor deze wereld, voor later. Maar we geven ze ook een boodschap mee met het oog op later: de eeuwigheid'.

Het grootste zal dan toch zijn dat wij, ouders en leerkrachten mét onze jongeren, bedeed mogen zijn met dit geloof. Net als Paulus.

Barneveld,

A. Karens

we begrijpen dat de kerkelijke zorgplicht naar hen toe aanmerkelijk is. Een jaarlijkse overmaking van gelden van De Saambinder naar de Emerituskas is en blijft dus altijd zeer welkom. Deputaten die deze belangen namens de synode behartigen, zijn hiervoor zeer erkentelijk. Ook blijkt er verblijdende betrokkenheid bij en tevredenheid over ons kerkelijk weekblad uit. Nu wordt er in de gemeenten ook jaarlijks geïncasseerd voor de Emerituskas. En dat is hard nodig want het bedrag dat De Saambinder overmaakt is bij lange na niet toereikend. Maar het is zeker een welkome aanvulling.

IN GOEDE ORDE

Emerituskas en collectedoelen

'Overbetaling wordt erg op prijs gesteld', zo stond te lezen in de oproep die gedaan werd om het abonnementsgeld van ons kerkelijk weekblad te betalen. Een lezer stelde daarover een vraag. 'Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik niet weet waarvoor en wat er met het geld van de Emerituskas gedaan wordt'.

De Saambinder is een goedkoop weekblad. De abonnementsprijs wordt expres zo laag mogelijk gehouden. Dan hoeft niemand te zeggen dat een abonnement te duur is. Nu is het aantal abonnees van ons kerkelijk weekblad gelukkig hoog te noemen. Meer dan 19.000. We hopen van harte dat dit aantal nog verder mag stijgen. Ook dankzij de gewaardeerde medewerking en aanbevelingen van onze ambtsdragers tijdens het huisbezoek. En het beleid van de meeste kerkenraden om pas getrouwden een half jaar een gratis abonnement te geven.

Overbetaling De Saambinder

Het is verblijdend dat er elke keer weer heel veel abonnees zijn die een overbetaling doen. Zelfs ruim de helft doet dit. Zij betalen dus het abonnementsgeld en maken daarbij wat extra over. Dat maakt de exploitatie van De Saambinder uiteraard extra gunstig. Ondanks de lage abonnementsprijs: 50 cent per wekelijks nummer.

Maar wat gebeurt er dan met het geld dat overblijft? De Saambinder hoeft toch niet rijk te worden? Dat is inderdaad niet de bedoeling. Winstoogmerk is absoluut niet aan de orde; natuurlijk wordt er een gezonde reserve aangehouden. Maar verder is al ruim zestig

jaar de regel dat de gelden die overblijven jaarlijks overgemaakt worden naar de Emerituskas.

Emerituskas

Een predikant die zijn ambt niet meer (volledig) kan uitoefenen vanwege zijn leeftijd, om gezondheidsredenen of anderszins, kan om die redenen door de classis emeritaat verleend worden. Een emeritus-predikant mag nog wel voorgaan in de gemeenten, maar hij heeft niet meer een eigen gemeente. Er zijn ook emeriti die helemaal niet meer kunnen voorgaan.

De kerk heeft volgens artikel 13 van onze kerkorde zorgplicht voor emerituspredikanten. Het is de plicht van de kerk dat ook oud-dienaren des Woords geen zorg hoeven te hebben omtrent hun levensonderhoud. Diezelfde verplichting heeft de kerk ook ten aanzien van predikantsweduwen, zegt hetzelfde artikel 13 van de DKO. En eventueel hun thuiswonende kinderen.

Hiermee is in feite aangegeven wat er gebeurt met de gelden die naar de Emerituskas gaan.

Natuurlijk heeft een predikant (en een predikantsweduwe) die ouder dan 65 jaar is, net als iedere andere Nederlander van die leeftijd recht op een AOW-uitkering. Maar een aanvullende pensioenvoorziening kent ons kerkverband niet. Wel is er de bijbelse en kerkordelijke zorgplicht van de kerk voor deze geëmeriteerde dienaren en voor de predikantsweduwen. Wanneer we bedenken dat er op dit moment twintig predikantsweduwen zijn en zeventien emeritus-predikanten - van wie de meesten gelukkig elke zondag nog wel kunnen preken - dan kunnen

Kerk en diaconie

Er worden wel eens vaker vragen gesteld over de doeleinden waarvoor tijdens de kerkdiensten geïncasseerd wordt. Tijdens de gewone eredienst moet er in elk geval voor twee doelen geïncasseerd worden. Het ene doel is de kerk en het andere de diaconie. Aan het kerkelijke leven en het vervullen van diaconale taken zijn immers kosten verbonden.

In het oude Israël waren grote delen van de offergaven voor de priesters en levieten bestemd. Die offergaven vormden hun inkomen. Ook waren er betalingen die ten goede kwamen aan het onderhouden van de eredienst en alles wat daarmee samenhangt. Bijvoorbeeld een geldoffer als iemand gelost werd (Num.18:16). In het Nieuwe Testament lezen we van de tempelbelasting. Ook werden er wel gerichte inzamelingen gehouden om hiervan het onderhoud aan het gebouw van de tempel te betalen. Zo werd er steeds door het volk bijgedragen tot instandhouding van de dienst des Heeren. Vandaag heeft ieder lid van de gemeente zijn verantwoordelijkheid te verstaan en ook door financiële bijdragen te zorgen dat de eredienst en het kerkenwerk voortgang kunnen hebben. Als gemeente dragen we samen de lasten.

Daarnaast is er de collecte voor de diaconie. De dienst der barmhartigheid

is volstrekt Bijbels. In de kring van de discipelen van de Heere Jezus was er een discipel die de beurs droeg, mede om van tijd tot tijd de armen wat te geven. In de Handelingen lezen we over de verzorging der armen. Die dienst der barmhartigheid werd eerst door de apostelen zelf gedaan en later door de speciaal daartoe verkozen diakenen. Van deze diaconale taak lezen we ook in de nieuwtestamentische brieven. Vaak zijn er in een gemeente ook speciale collecten voor een aangewezen doel. Zo zijn er heel wat gemeenten waar gecollecteerd wordt voor het leerlingenvervoer, al of niet naar scholen van speciaal onderwijs. Ook zijn er uiteraard meestal de collecten voor schulddelging, bouwfonds, onderhoud kerkgebouw, en dergelijke. Deze collecten vallen natuurlijk eigen-

lijk onder de instandhouding van eredienst en kerkenwerk. Geheel in de lijn van de uitleg van het vierde gebod in zondag 38 van de Heidelbergse.

Uitleg bij collectedoelen

Verder zijn er ook collecten die bestemd zijn voor meer algemene doelen. Zo wordt er gecollecteerd voor de zending, evangelisatie, arbeid onder Joden, theologische school, jeugdwerk, Bijbelverspreiding, emerituskas (zoals genoemd) enzovoort. Er zijn ook diaconale doelen waar speciale collecten voor gehouden worden. Via Bijzonder Noden kunnen bijvoorbeeld collectegelden bestemd worden als er ergens een ramp gebeurd is. En er zijn de noodzakelijke bijdragen voor het werk van de kerkelijke hulpverleningsorganisatie De Vluchtheuvel, voor het

werk onder gehandicapten, enzovoort. Het is een goede gedachte wanneer in de gemeente van tijd tot tijd enige toelichting op de collecten gegeven wordt. Nagenoeg elke gemeenten heeft een kerkbode en dan is de kerkbode een uitstekend middel om deze toelichting en informatie te geven. Laat dat maar gebeuren: tijdig, kort en informatief.

Soms kan er de gerichte toelichting zijn op een speciale collecte die op een bepaalde zondag gehouden wordt. Ook kan het goed zijn van tijd tot tijd enige toelichting in algemene zin te geven op het collecteren en wat er met de gelden gedaan wordt.

De Heere zegene ons en onze gaven.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

Even maar...

Verder door de woestijn....

Een nieuwe periode in het leven van het kerkvolk van het oude testament. De onbekende toekomst in de woestijn ligt voor hen. In de woestijn is geen weg. In de woestijn is het onherbergzaam, onvruchtbaar. Hoge rotsen, kale stenen, diepe afgronden. Onvoorstelbaar woest! Hoe moet een mens daar toch doorheen? Hoe moeten ze reizen? Eten? Drinken? Hoe moeten ze zich kleden? Hoe...? Ze hadden waarschijnlijk gedacht dat ze via de handelsroute langs de kust van de Middellandse Zee richting Gaza zouden gaan. En zo spoedig aankomen in het beloofde land. Grote stappen, gauw thuis. De verwachte weg, de gemakkelijke weg. Maar ineens worden ze ómgeleid. 'Maar God leidde het volk om..' (Ex. 13:18a). Niet naar het noorden, maar eerst wat naar het oosten en vervolgens zelfs naar het zuiden. Naar het schijnt weer terug naar Egypte. Met de rug naar Kanaän. Dan komen ze in het gebied waar nu het Suez-kanaal is. Daar zouden ze ook de woestijn in kunnen. Neen, nog zuidelijker, wat eigenlijk helemaal niet nodig is: straks voor de Schelfzee, voor het water. Waarom die omweg? Waarom voor het wa-

ter, waar geen doorkomen aan is? Waarom niet de gemakkelijke weg voor het vlees? Waarom.... ? Het kan toch wel anders? Zo hoeft het toch niet?

Wonderlijk dat er toch staat 'en de HEERE toog voor hun aangezicht...' (13:21a). De trouwe Verbondsgod gaat voorop. Hij Die in het verleden en het heden en in de toekomst Dezelfde is. Hij Die vrijmachtig begenadigt en leidt. Wie wordt hier met HEERE bedoeld? De Engel Gods, de eeuwige Zoon van God, zie 1 Kor 10: 9 (kant. 33). En nu geeft de Heere een zichtbaar teken van Zijn genadige tegenwoordigheid in Immanuël. Hij Die een verterend vuur is en een eeuwige gloed, bij Wie niemand wonen kan. Die Zijn brandende heiligheid en recht al bij de bekendmaking van de naam HEERE heeft laten zien (Ex. 3). En toch hier dat brandende vuur door een wolk laat omhullen, waardoor men niet verteerd wordt. Een laaghangende wolk, waarvan de punt naar boven wijst, die overdag beschermt tegen de zonnestralen en 's nachts verlicht. Die wijst de weg, waar geen weg is. Tijdens deze woestijnreis zal pijnlijk blijken, wie ze zelf zijn en blijven. En dat valt niet mee. Elke keer weer: murmure-

ren, ontevreden, opstandig. Dan zullen ze ook God leren kennen in Zijn recht en genade. Dan zullen ze bij de Sinai de afkondiging van het genadeverbond leren kennen en de dienst der verzoening van Immanuël. De instelling van de tabernakeldienst. Dan zullen ze geleid worden van de wet naar het altaar. Van de vloek naar het bloed. Wat een verborgen zegen ligt er toch in omwegen! Waren het dan allemaal bekeerde mensen onder die wolk? Neem 1 Kor. 10 er maar weer bij: in het merendeel had God geen welgevallen, omdat ze de echte zonden van kerkmensen (6-10) liever hadden. En toch, en toch nam de Heere de wolkkolom en de vuurkolom niet weg. Onbegrijpelijk, nietwaar? Nu zetten ook wij na de jaarwisseling onze woestijnreis voort. De HEERE neemt de wolkkolom nog niet weg.... Onbevattelijk! We verdwalen zeker zonder het licht en de bescherming van de bediening van het genadeverbond. Daarom geeft bij elke stap toch acht op de lamp voor uw voet, op dit licht op het pad. Zie biddend omhoog met het kindergebed van Psalm 25: 2. Elke stap en elke dag van de woestijnreis die voor ons ligt. Want een woestijn is het echt...

Een overblijfsel gelaten

Er slopen wolven rond de pastorie. Hun naargeestige gehuil verschrikte de bewoners. Als de vrouw van de dominee een vuur aanlegde in een gat in de grond, zag ze slangen wegglijpen, 'die er in menigte waren'.

De pastorie van ds. W.C. Wust was 'een ellendige woning, die mijn treuren kermhuis werd', 'een klein, ruw vertrek van dunne planken, waar men door de reten de dag kon zien'. De predikant had het zwaar op de prairie ten zuidoosten van Chicago, in de Amerikaanse staat Illinois.

Jaren na zijn vertrek in 1850 splitste een deel van zijn gemeente zich af en vormde de Ware Hollandsche Gereformeerde Kerk van South Holland. Ds. W.H. van Leeuwen leidde de institueringsdienst op 27 januari 1865. Deze gemeente, in 2004 verhuisd naar Lansing, is de oudste van de Netherlands Reformed Congregations (NRC) in Noord-Amerika.

In de achterliggende 147 jaar had ze één predikant: ds. E.L. Meinders in de jaren 1874-1904. Hij ging met zijn gemeente in 1886 over naar de NRC, maar kwam na korte tijd op zichzelf te staan.

In die tijd ging het ledenaantal sterk achteruit. Meinders' vrouw kreeg echter te geloven dat er een overblijfsel gelaten zou worden. 'Ze ontving niet

In de serie Gemeenten Overzee 'bezoeken' we de komende maanden - in volgorde van leeftijd - vijf oudste gemeenten in de Verenigde Staten en Canada.

Deze maal: Lansing in Illinois (1865).

de belofte dat het een gróót overblijfsel zou zijn', zegt scriba J.J. Witvoet, die samen met zijn zwager G. Kooy het bestuur vormt.

Verloochening

In 1904, kort na het overlijden van ds. Meinders, sloot de gemeente zich weer aan bij de NRC. Klein was ze en klein is ze gebleven. Na 1914 waren er nooit meer dan twee ambtsdragers. Ze werden door de classis benoemd.

Doordat lang aan de Nederlandse taal werd vastgehouden, vertrokken nogal wat jongeren. In 1951 schreef ds. W.C. Lamain: 'In onze classis is een gemeente, namelijk South Holland, die bijna aan het eind is. Er zijn daar ter plaatse nog enkele vrouwelijke lidmaten, en één manslidmaat, die als ouderling 's zondags een preek leest. De gemeente daar is bijna uitgestorven, en dat dichtbij de grote stad Chicago, die ongeveer vier miljoen inwoners telt.'

'Het is een hele verloochening om naar zulk een plaats te gaan', erkende

de predikant. 'Ons vlees wordt meer gestreeld als er velen zijn, maar als wij bedenken dat de Heere Jezus voor de Kananese vrouw een reis deed naar Tyrus en Sidon, en preekte voor de Samaritaanse vrouw, dan gaan wij wel zwijgen. Wij zijn zulke jammerlijke schepselen, die meer met onszelf in de war zitten dan dat het gaat over Gods eer'.

Verhuizing

In de jaren zestig stond in het Kerkelijk Jaarboek dat het aantal leden 2 en het aantal doopleden 1 was. Er waren wel wat meer kerkgangers, zeker als een predikant voorging, maar velen sloten zich niet aan omdat ze baptistische opvattingen hadden. Sinds 1960 zijn er geen ambtsdragers meer en valt de groep onder het opzicht van de kerkenraad van Grand Rapids-Beckwith Avenue.

Toen de oude kerk moest plaatsmaken voor winkels, betrok de gemeente op 19 augustus 2004 een nieuw behuis in het naburige Lansing. De kerkstoelen - nog uit de tijd van ds. Meinders - verhuisden mee. In de hal herinnert een oude bank aan de vorige kerk. De collectezakken - aan lange stokken - zijn in gebruik gebleven. De kerk telt 96 zitplaatsen.

De historische vereniging zamelde geld in om de oude, houten kerk naar het plaatselijke openluchtmuseum te kunnen verplaatsen. Dat bleek echter te duur, zeker toen er houtworm werd ontdekt. De kerk en de naastgelegen pastorie werden gesloopt.

Familie

Eigenlijk was de gemeente bijna een eeuw lang de verdwijning nabij. En toch is ze nooit verdwenen. De achterliggende jaren groeide het aantal kerkgangers tot ongeveer veertig. 'Er zijn vaak bezoekers uit andere gemeenten, vooral nu we weer wat tieners hebben', zegt scriba Witvoet. 'Er komen ook geregeld gasten uit Nederland, die voor zaken of studie in Chicago zijn'.

Jarenlang werd tijdens beide diensten een bandopname beluisterd. Dat gebeurt nog altijd tijdens de morgendiensten. 's Middags leest Witvoet een preek. Zo'n vijf keer per jaar gaat een predikant op zondag voor.

Twee zoons en een schoonzoon van Witvoet geven catechisatie. Alle negentien catechisanten, verdeeld over drie groepen, zijn kleinkinderen van Witvoet.

Kerkgebouw van Lansing

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Zingt psalmen tot des HEEREN lof

Een psalmberijming van ds. C.J. Meeuse

De psalmen zijn de eeuwen door voor de Kerk een bron van troost geweest. Tegelijk is het psalmboek een gebedenboek. De reformator Calvijn zei al dat psalmzingen eigenlijk bidden is. Van de grote Geneefse reformator is ook de uitspraak dat er 'geen betere noch bekwaamere gezangen gevonden kunnen worden dan de Psalmen Davids, dewelke hem de Heilige Geest voorgelezen, ende Zelve gemaakt heeft'.

In het schitterende boekwerk *Davids soete lier*, ons nagelaten door de neerlandicus drs. A. Ros (1946-2010), en dat in De Saambinder uitvoerig besproken is, is een indrukwekkend overzicht gegeven van alle Nederlandse psalmberijmingen uit een periode van vijf eeuwen. In totaal heeft Ros 75 Nederlandse psalmberijmingen weten op te sporen en ik geloof, hem gekend hebbende, dat hij er niet veel over het hoofd gezien zal hebben.

Die lange lijst begint met de *Souter Liedekens* door Willem van Zuylen van Nijveld (Antwerpen, 1540) en ze eindigt met de *Psalmen* door Jo Adriaanse (Meliskerke 2004). Inmiddels kunnen we er een psalmberijming aan toevoegen en wel die van ds. C.J. Meeuse, sinds 2006 verbonden aan onze gemeente te Goes. Al vele jaren is onze geliefde broeder met de berijming der psalmen bezig geweest. Hij wordt dan ook al genoemd als vervaardiger van een aantal psalmberijmingen in het boek van Ros.

Het is niet eenvoudig een goede psalmberijming samen te stellen. Enerzijds moet je dichter zijn. Een dichter die rekening houdt met de regels van de verstechniek en tevens originaliteit bezit. Anderzijds moet je een kundig theoloog zijn, die rekening houdt met de Hebreeuwse grondtekst en die onverdacht is betreffende de gereformeerde waarheid. Sprekende voorbeelden van predikant-dichters die beide elementen in zich hadden, waren Philips van Marnix van Sint Aldegonde (1540-1598) en Jacobus Revius (1586-1658).

Meeuse heeft zich in zijn berijming vooral laten leiden door de berijming van Marnix. Toen hij daar vijfendertig jaar geleden mee begon, werd het hem al snel duidelijk dat hij daarbij veel spreekwijzen van Marnix niet meer kon gebruiken. Daarom is het volgens Meeuse zelf geen herdichting van de psalmberijming van Marnix. Wel heeft hij de berijming van Marnix zoveel mogelijk gebruikt, inclusief de rijmschema's.

Wanneer u de psalmen van Marnix legt naast die van Meeuse kunt u vrij eenvoudig de overeenkomsten vaststellen. Toch is ds. Meeuse erin geslaagd een eigen accent aan de psalmbundel te geven. Zeer belangrijk en positief te waarderen is het feit dat hij zo dicht mogelijk bij de verwoording van de Psalmen in de Statenvertaling blijft. Marnix kon dat nog niet doen, omdat de Statenvertaling er in zijn dagen nog niet was. Marnix richtte zich rechtstreeks op de Hebreeuwse tekst. In zijn *Verantwoording* geeft ds. Meeuse aan dat deze bundel in de eerste plaats bedoeld is voor huiselijk gebruik en voor gebruik op bijvoorbeeld psalmzangavonden: 'Het zou in strijd zijn met de bedoeling van deze psalmberijming als er een onheilige twist over zou ontstaan'. We zijn blij dat ds. Meeuse dit zelf opmerkt. We zitten in onze gezindte immers niet te wachten op een nieuwe twistappel na de komst van de Herziene Statenvertaling. Het merendeel van onze gemeenten gebruikt de berijming van 1773. En ondanks de bezwaren die natuurlijk ook tegen deze berijming op-

gesomd kunnen worden, is die ons lief geworden. Om het met de woorden van ds. Meeuse zelf te zeggen: 'Hij wil ze ook niet kwijt, zingt eruit, leeft erbij en citeert ze in zijn preken'.

Het valt niet mee bij het vervaardigen van een psalmberijming als deze (waarbij steeds ook gerichtheid moet zijn op de melodie) te ontkomen aan het gebruik van stoplappen en aan rijm dwang. Daaraan is ook onze broeder niet geheel ontkomen. Dat nemen we hem echter niet kwalijk. Het is immers een hele prestatie een bundel als deze te produceren. We hopen van harte dat deze mooie en deskundig samengestelde berijming een goede ingang mag vinden voor het doel waarvoor de auteur ze geschreven heeft, namelijk huiselijk gebruik en bijvoorbeeld voor onze koren en psalmzangavonden. Psalmen behoren gezongen te worden, maar ook het lezen en overdenken van deze bundel kan al tot stichting zijn. Het moge bovendien zijn tot Gods eer, zoals ook het derde vers van Psalm 30 uit de bundel van ds. Meeuse weergeeft:

*Zingt psalmen tot des HEEREN lof;
Gods gunst verschaft u juichensstof.
U, door Zijn goedheid nu bevrijd:
gedenkt met lof Zijn heiligheid!
Zijn toorn mag u dan kort doen beven,
maar in Zijn gunst is eeuwig leven.*

**N.a.v. "Psalmen en enkele gezangen" (berijming door ds. C.J. Meeuse);
uitg. Ripe Publishing, Nieuwdorp/
Nunspeet, 2011; 352 blz.;
€ 17,95 (excl. verzendkosten);
ook bij de boekhandel verkrijgbaar.**

Dirksland,

ds. J. Schipper

"Het brood en het water waardoor de Heere de zielen in de woestijn voedt, is Zijn Woord. Maar ook dit brood moet Hij ons eerst door de Heilige Geest toebereiden en smakelijk maken, geroosterd moet het zijn, en het water, als het ware in een kruik bewaard, moet ons zo voorgezet worden, dat wij zeggen kunnen: Zie, voor mij is dit ingeschonken, dan pas gaat men eten en drinken".

F.W. Krummacher

BOEKENNIEUWS

“Zijn genade is ons genoeg”; overdenkingen en brieven van Thomas Charles; uitg. De Groot Goudriaan, Kampen; ISBN 9789088652066; 224 blz.; € 22,50.

Het verhaal van Mary Jones uit Wales is beroemd. Ze was een meisje van zestien jaar, de dochter van een linnenwever. Ze had lang gespaard om een eigen Bijbel te kunnen kopen. Maar waar kocht je in de achttiende eeuw in een eenzaam dorp in Wales een Bijbel? En dus liep Mary op blote voeten naar de dichtstbijzijnde stad, veertig, vijftig kilometer verderop. In het geïsoleerde plaatsje Bala klopte ze aan bij de plaatselijke predikant die tot haar teurstelling moest zeggen dat er geen Bijbels beschikbaar waren. Uiteindelijk kon hij haar toch niet met lege handen laten gaan en gaf hij haar zijn eigen Bijbel mee. Deze predikant was Thomas Charles. Hij staat centraal in het boek “Zijn genade is ons genoeg”. Het bevat persoonlijke overdenkingen en brieven van Thomas Charles, ingeleid door een biografische schets over zijn leven.

De overdenkingen komen grotendeels uit de dagboeken van Charles. Thema's die hij daarin onder meer overpeinst zijn: Goddelijke leiding, geestelijke honger, wandelen met God, gelijkvormigheid aan Gods beeld, middelen om de zonde te doden, de onveranderlijkheid van de Zaligmaker, en de werkzaamheden van de Heilige Geest.

In de brieven die zijn opgenomen toont Charles zich een ruimhartig prediker, die breed de nederbuigende liefde van God en de dierbaarheid van Christus aanprijst. Hij was daarin niet karig, dat kon ook lijden, want hij wist in Wien hij geloofde: “Hij daalt af tot hen die van lage stand zijn. Hij schaamt Zich voor niemand, hoe onwaardig en ellendig ook, maar wel voor hen die zich voor Hem schamen”.

Dit zijn brieven van iemand die had geleerd dat deze woestijn “de meest ellendige kerker” was, iemand die al zijn moeiten en bezorgdheden kinderlijk kon uitstorten aan het Vaderhart, en die geduldig wachten kon als God niet onmiddellijk antwoord gaf. Dat laatste, dat wachten en geduld oefenen, is iets wat in dit boek opvalt. Thomas Charles had het in elk geval grondig geleerd. Enkele uitdrukkingen die hij in dit verband bezigt: “Het is net

zo moeilijk om te wachten op de vervulling van een belofte, als om in de belofte te geloven. Geen van beide kunnen we volbrengen, totdat we gestorven zijn aan onszelf en alles aan God overgeven”. “Het is een voortdurend gevaar dat we ongeduldig worden, en dat is een bittere vrucht van ongelof. We zijn dikwijls ongeduldig, als we oponthoud meemaken en op een haastige manier het land der belofte in bezit proberen te nemen. Dat is vaak de oorzaak van ernstige zonden en ook van grote verwarringen voor de ziel”. En: “Geduldig wachten is altijd de taal des geloofs”.

Wachten op God is dus geloofstaal. In de huidige digitale wereld, waarin alles zich in grote haast voltrekt, en waarin liefst gisteren al moest gebeuren wat vandaag wordt gewenst, lijkt dat wellicht iets voor onder opa's schemerlamp geworden,

maar in een nabij leven met de Heere behoort wachten en uitzien tot de hoogste stand in het genadeleven. Charles: “Onze moeite zal niet tevergeefs zijn, want Hij Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven; en dat zal niet langer duren dan de door Hemzelf bepaalde tijd, hoewel Hij langer kan vertoeven dan de tijd dat wijzelf Hem verwachten. God moet geen paal en perk gesteld worden”.

“Zijn genade is ons genoeg” is een prachtig boek, dat mooi is uitgevoerd en goed is geïllustreerd, met veel oprecht stichtelijke overpeinzingen van een man die de dingen prachtig bij de naam kon noemen, en die het in de moderne tijd van losse citaten en oneliners zeker niet slecht zou doen. Uit een brief aan zijn vrouw: “Het is jammer dat je die oude twijfels en angsten over je staat weer tevoorschijn brengt. Dat zijn vreselijke spoken”. En: “Het is onze plicht en ook onze vertroosting om Hem in alles te zien, zowel in een ontstoken been, als een in brandende koorts”. Jammer is het dat dit prachtige boek geen plaats- en naamregisters heeft. Dat zou de toegankelijkheid zeer hebben bevorderd.

Lieren,

J. van 't Hul

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK AANGENOMEN

Naar Dordrecht:
ds. H. Hofman te Sioux Center (U.S.A.).

BEROEPEN

Te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. B. Labee te Tricht-Geldermalsen.

BEDANKT

Voor Leerdam en Stolwijk:
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Voor Lelystad:
ds. B. Labee te Tricht-Geldermalsen;
Voor Naaldwijk:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Ooltgensplaat:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland;
Voor Rotterdam-IJsselmonde:
ds. A. Verschuure te Scherpenzeel;
Voor Scheveningen:
ds. L. Terlouw te Barendrecht;
Voor Veen: ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Vlaardingen: ds. A.T. Vergunst te Carterton (Nieuw-Zeeland).

■ BEËINDIGING AMBTELIJKE ARBEID DS. R. BOOGAARD

In de oudejaarsdienst is onze geliefde emeritus-predikant ds. Boogaard voor de laatste maal voorgegaan. Naar die gelegenheid bediende hij Gods Woord uit Openbaring 21:6: “En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet.” Hij sprak over ‘Het einde van de tijd’ en in het bijzonder over: 1) de zekerheid van dat einde, 2) de troost voor dat einde en 3) de zaligheid bij dat einde. In zijn ons zo bekende stijl vroeg ds. Boogaard indringend naar vrucht op het gezaaide Woord, wees hij op de eeuwige trouw en macht van de Koning en spoorde hij dorstigen aan om Christus’ borggerechtigheid te zoeken. Hij besloot met een bemoediging voor Gods volk: ‘In de heerlijkheid zal het geen oudjaar meer zijn; daar is het altijd nieuwjaar’. Nadat onder leiding van de preses, ouderling Van Dijke, de overlede-

nen van het jaar 2011 uit de gemeente waren herdacht, sprak hij ds. Boogaard nog hartelijk toe. Hij wees er op hoe in dit bijzondere uur verschillende gevoelens om voorrang streden. Allereerst weemoed om wat geweest is en pijn om het moeten loslaten van de werkzaamheden. Maar het is een zegen als we dit mogen zien als Gods leiding in ons leven en ook mogen aanvaarden. Nadat ds. Boogaard op middelbare leeftijd predikant werd, mocht hij onze gemeente 30 jaar dienen en daarna nog 12 jaar in vele gemeenten voorgaan. Tegelijk mocht dat, met het bereiken van een zeer hoge leeftijd, ook dankbaarheid geven voor wat de Heere gegeven heeft. Ten slotte sprak hij de hoop uit dat eens in vervulling zal gaan wat de Heere Jezus Zelf in de gelijkenis van de talenten gesproken heeft: "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! Over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws Heeren." Vervolgens werd dominee door de gemeente Psalm 121: 1 en 4 toegezongen, waarna deze bedankte voor het gesprokene en Gods zegen op de gemeente legde.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Leiderdorp

■ **BERICHT DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN**

Ds. G.J. Baan, predikant van de Nether-

lands Reformed Congregations of the United States and Canada te Kalamazoo (Michigan), U.S., zal van 14 tot 20 februari en van 29 februari tot 3 maart (met een onderbreking in verband met toerustingswerk in het buitenland) in Nederland zijn. Hij hoopt in de reeds afgesproken diensten voor te kunnen gaan. Van harte wensen wij hem behouden reizen en een goed en gezegend verblijf in ons midden toe.

ds. W. Harinck, secretaris

■ **AANGEPASTE KERKDIENT TE BENTHUIZEN**

Zaterdag 14 januari zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Benthuzen, Dorpstraat 63, een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. A.B. van der Heiden. Hij hoopt te spreken uit Lukas 11:5-13. Het thema van de preek is: "een verassende gebedsverhooring". Aanvang: 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ **MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011**

Pag 162, **gemeente DINTELOORD.**

M.i.v. 20 januari a.s. is het adres van de koster; S. Kroneman, Boompjesdijk 122, 4671 PT Dinteloord.

kraam! Inleiding op het thema door ev. G. Baan, landelijk toeruster.

Twee workshops:

a. Op de evangelisatiekraam. Ideeën uitwisselen over de inrichting van de kraam o.l.v. Inge van Woerden, visual merchandiser.

b. Het contact rond de evangelisatiekraam door ev. G. Baan.

Plaats: kerkgebouw Geref. Gemeente Gouda.

Tijd: zaterdag 4 februari van 9.30 -12.00 uur.

(Dit is tegelijk met de landelijke toerustingsdag van de LWJ, kinder- en tiener-evangelisatie). Voor info en opgave: gbaan@bijbelcentrum.nl

■ **REGIO-AVOND MANNEN- VERENIGINGEN TE DORDRECHT**

Op **dinsdag 14 februari** wordt een regio-avond van de mannenverenigingen gehouden in de Julianakerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht, hoek Krispijnseweg/Mauritsweg. Aanvang: 19.45 uur.

Ds. M. Golverdingen hoopt te spreken over: *Herstel en vernieuwing. Ontwikkelingen in de Gereformeerde Gemeenten in de periode van 1945-1950 in hun historische en sociale context.* Ook vrouwen zijn van harte welkom. Inlichtingen: tel. 078-6180040, secr: J.J. Rietveld.

■ **JAARVERGADERING VOGG, AFD. ZUIDWEST**

Op **zaterdag 28 januari** zal de Vereniging van Organisten van de Geref. Gemeenten (VOGG), afd. zuidwest haar jaarvergadering houden in de Sint Maartenskerk te Baarland. Aanvang: 14.00 uur. Gerard Boot, organist van het Moreau-orgel, zal het instrument door middel van een korte bespeling presenteren. Daarna is het voor geïnteresseerden mogelijk om zelf dit orgel te bespelen. U kunt dat vooraf kenbaar maken via voggzuidwest@gmail.com of telefonisch bij de (waarnemend) secretaris van de afdeling zuidwest, Peter Murre: 06-52490532.

■ **ORGELCONCERT MET SAMENZANG TE GOUDA**

Orgelconcert met samenzang op **zaterdag 28 januari**, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. Organist: Bas de Vroome.

BERICHTEN

■ **DE SAAMBINDER NIET MEER OP CD-ROM**

In 2009 sloten het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder en de Stichting Reformatica te Veenendaal een overeenkomst om jaargangen van De Saambinder op cd-rom uit te geven. Van de jaargangen 87 en 88 zijn cd-roms op de markt gebracht. Het aantal verkochte cd-roms was veel lager dan verwacht mocht worden en bezorgde de stichting verlies in plaats van winst. Het leek niet zo zinvol om met deze uitgaven door te gaan.

Bovendien heeft De Saambinder een contract gesloten met de Erdee Media Groep om alle jaargangen onder te brengen bij Digibron, dat voor iedereen gratis toegankelijk is.

Bovengenoemde argumenten gaven

aanleiding om in goed overleg het contract met de Stichting Reformatica op te zeggen. Het is dus niet meer mogelijk De Saambinder op cd-rom via haar webshop te bestellen.

De Saambinder wil graag Digibron wat meer onder de aandacht brengen. Daartoe zal dit jaar regelmatig op interessante artikelen uit oude jaargangen worden gewezen.

Namens het deputaatschap
B. Agteresch, secretaris

■ **TOERUSTING EVANGELISATIE**

Vanuit het deputaatschap voor Evangelisatie wordt er voor evangelisatiecommissies een toerustingsbijeenkomst georganiseerd.

Thema: **'Op en rond de evangelisatie-**

„Al des sterv'lings roem is niet
dan blinkend ijs en ruisend riet”.

Willem Bilderdijk

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 15 JANUARI 2012

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. B. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. A. Verschuure; Arnhem 16.15 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Boskoop 16.30 uur ds. H. Paul; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 9.30 uur ds. R. Kattenberg en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 16.30 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 19.00 uur ds. L. Terlouw; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoogvliet 16.00 uur ds. H. Hofman; Houten 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 15.00 uur ds. G. van Manen; Kamperland 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 12.00 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur ds. J. IJssels-tein; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Leerdam 10.00 uur ds. M.J. Van Gelder en 14.30 uur ds. F. Mulder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Naaldwijk 18.30 uur ds. J. van

Rijswijk; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. J.M. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oostkapelle 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oostvoorne 14.30 uur ds. J. Schipper; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 uur stud. S.W. Janse; Puttershoek 16.30 uur ds. M. Golverdingen; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 17.00 uur ds. J. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. Neele en 15.00 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Sint Annaland 14.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Sint Philipsland 14.30 uur stud. J. van Laar; Sliedrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Soest 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. P. Melis; Spijkenisse 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 16.00 uur ds. C. Neele; Stad aan 't Haringvliet 10.00 en 18.00 uur stud. S.W. Janse; Stolwijk 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde- De Vecht (in Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur stud. J. van Laar; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Veenendaal 9.30 en 16.00 uur stud. A.T. Huijser; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Hofman en 19.00 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 18.30 uur stud. A.T. Huijser; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Woerden 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 17 JANUARI 2012

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Brakel 19.30 uur ds. M. Karens; Lisse 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Nijkerk 19.30 uur ds. M. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw.

■ WOENSDAG 18 JANUARI 2012

Beekbergen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Leerdam 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Oudemirdum 19.30 uur ds. C. Hogchem; Poederrijen 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Poortugaal 19.30 uur ds. C. Neele; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. M. Mondria; Soest 19.30 uur ds. A. Vermeij; Spijkenisse 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Stolwijk 19.30 uur ds. F. Mulder; Veenendaal 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Wageningen 19.30 uur ds. J. van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Woerden 19.30 uur stud. A.T. Huijser.

■ DONDERDAG 19 JANUARI 2012

Aalburg 19.30 uur ds. E. Bakker; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Pater; Apeldoorn 19.30 uur ds. K. Boeder; Boskoop 19.30 uur ds. J. Schipper; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Kampen 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Nieuwerter Aa 19.45 uur ds. L. Blok; Oosterland 19.30 uur stud. J. van Laar; Sint Annaland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Schreuder.

■ VRIJDAG 20 JANUARI 2012

Tricht-Geldermalsen 14.00 uur ds. B. Labee.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 JANUARI 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Hartelijk dank voor de goede wensen, en wederkerig Gods zegen toegewenst.

Fam. Ds. Chr. v.d. Poel, Yerseke

Graag wil ik langs deze weg allen die ter gelegenheid van de kerstdagen, de jaarwisseling en mijn verjaardag blij gegeven hebben van hun medeleven, hartelijk bedanken. Het heeft me erg goed gedaan! Wederkerig wil ik familie, vrienden en bekenden, (emeritus)predikanten, predikantsweduwen, studenten en kerkenraden van harte Gods nabijheid en zegen toewensen voor het nieuwe jaar.

Mw. H. Baaijens- Kersseboom
Hoofdland 431
3332 RE Zwijndrecht

Te huur op **Walcheren**:
5 persoons luxe stacaravan
op Chr. minicamping.
www.stacaravanwalcheren.nl
Tel. 0342-423721

Boek nu uw vak 2012 bij
Vakantieoord Holsappel.
Mooie bungalows v.a.g.v.
in landelijke omgeving met veel
fiets- en wandel mogelijkheden.
Met zwembad, skelters, speeltuin,
in hoogseizoen recreatie.
Bel met 0548-512790 of kijk op
www.vakantieoordholsappel.nl
Voorjaarsvakantie nog
enkele bungalows vrij.

**Jantine den Uijl, praktijk voor psychosociale hulpverlening
en contextuele therapie - Capelle aan den IJssel**

- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedondersteuning
- Verlies - en rouwverwerking
- Weinig zelfvertrouwen, laag zelfbeeld en faalangst
- Andere vragen waar u/jij 'mee zit' en over wilt spreken

In het voorjaar van 2012 starten D.V. de vaardigheidstrainingen
'Grens en Medemens' en 'Grenzen in balans'.
Doelgroepen: Jongeren (16-23) en volwassenen (23+)

www.jantinedenuijl.nl | info@jantinedenuijl.nl
06-4385 8508 of 06-1814 3900

Psalmen

BERIJMING DS. C.J. MEEUSE

Prijs: € 17,95

ISBN 978-94-91000-00-3

Verkrijgbaar bij uw boekhandel

www.psalمبرijming.nl

bestellen@psalمبرijming.nl

0113-613740 • 0341-251351

Ripe Publishing

LETHBRIDGE, Canada. Gaat u op **vakantie naar Alberta?** Verblijf dan in een van onze gezellige cottages!
Ernst en Louise Sluimers
00-1-403-329-8181 website:
www.elbas.com

Welkom in 2012

Bij Grevelingenmeer, **zand en zee**.
kamperen bij boerderij in de polder.
Nieuw luxe sanitair, rolstoelgeschikt
Kruidenpluktuin voor uw verse thee.
Kerk op loopafstand, rust en ruimte
Tel. 0187-669317 Grevelande.nl
Lies en Beijke van der Velde.

T.h. vak.won. in **ZEELAND**, 8 pers.
www.boerderijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

Te huur 5 pers. **Chalet**
op bospark Reeënlust in **Elpeet**.
Voor info en foto's
078-6426651 of 06-54202626
of verweijvanhoven@kpnmail.nl

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saambinder
in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid
betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

PUTTEN th net en gezellig 2 pers. vak.huisje. Event. 3e slaappleats. Mooie fiets en wandelomgeving. 033-2459443.

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te huur in Canada, een **vakantiewoning dichtbij Norwich (Ontario)**. Tel. 001519 688 0947. Hollands sprekend.

De Verrassing
Bungalowpark

BOEK NU V.A. €75,-

vakantiewoning   interieur

Ontdek de nieuwe Verrassing

Ons bungalowpark aan de rand van het historische dorp Oosterend heeft in 2011 een volledige nieuwbouw ondergaan en hiermee laten wij u graag kennismaken.

Zoek en boek via www.deverrassing.nl of bel voor meer info 0222 31 89 06

Gezocht: (alt-)violisten!

Van harte welkom op onze open repetitieavond D.V. vrijdagavond 20 januari. We oefenen van 18.30-20.00 uur in een zaal van de Adventkerk, Vijftienmorgen 51 te Veenendaal, o.l.v Jan Hendrik van Schothorst.

Voor meer informatie:
ensemble@kliksafe.nl
of bel Nelleke: 06-48203417

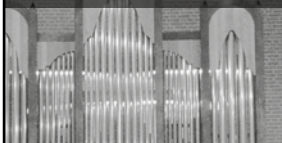
E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zelst
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL

BJ Janssen Begrafenisverzorging

Begrafenisverzorging op de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36
Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

Voor alleenstaanden die op zoek zijn naar een partner uit de EIGEN achterban.

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.
is landelijk werkend.
Voor meer informatie kijkt u op:
www.hvccg.nl of belt u 06 130 28 26 0.

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

Ook in de regio Leiderdorp, Lisse, Hoofddorp en Aalsmeer

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn
(0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper   J. Kooijman
010-458 31 12   **0182-58 39 32**
Capelle a/d IJssel   Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaarding en omstreken.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSSEL
Vrijheidslaan 59 - tel. (0180) 31 56 92
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje Nederhemert Nrd. Papendrecht

Prachtige chalets en bungalows in Voorthuizen en Rijssen/Holtten

- Informeer naar de Casa-camping in Voorthuizen
- Vraag onze brochure aan

... heel eigen

(0548) 36 52 24 www.casafamilia.net